

Webinar om støtte til køb af bil – opsamlingsnotat og lovhenvvisninger

Program

Formål og tildelingsbetingelser

Kørselsbehovet vurderes ud fra tre forskellige bedømmelsesgrundlag:

- Hvis funktionsnedsættelsen i væsentlig grad vanskeliggør muligheden for at opnå eller fastholde et arbejde uden brug af bil.
- Hvis funktionsnedsættelsen i væsentlig grad vanskeliggør muligheden for at gennemføre en uddannelse uden brug af bil.
- Hvis funktionsnedsættelsen i væsentlig grad forringer evnen til at færdes, og borgeren samtidig har aktiviteter uden for hjemmet, som medfører et betydeligt behov for kørsel med bil.

Formålet med bevilling af handicapbil er beskrevet i bilvejledningens pkt. 3. Her fremgår det, at støtte til bil bevilliges for at tilgodese et kørselsbehov hos borgere, som på grund af en varigt nedsat funktionsevne ikke - eller kun med betydelig vanskelighed - kan fungere i den daglige tilværelse uden brug af bil.

Det fremgår også at støtte til køb af bil skal medvirke til, at den enkelte med udgangspunkt i sin konkrete situation kan tilrettelægge en så selvstændig og aktiv tilværelse, som det er tilfældet for andre uden funktionsnedsættelse på samme alder og i samme livssituation.

Det er også et krav at borgeren har et kørselsbehov af et vist omfang, som vurderes ud fra tre forskellige bedømmelsesgrundlag.

Begrebet ”ikke eller kun med betydelig vanskelighed kan fungere i den daglige tilværelse uden brug af bil” – hvad betyder det helt konkret?

Det kan være vanskeligt at tydeliggøre, hvornår man enten slet ikke eller kun med betydelig vanskelighed kan fungere i sin dagligdag uden at bruge en bil.

Derfor er det også et krav, at borgerens varige funktionsnedsættelse i væsentlig grad vanskeliggør mulighederne for enten at;

- opnå eller fastholde et arbejde uden brug af bil eller
- gennemføre en uddannelse uden brug af bil eller
- at borgeren har en forringet evne til at færdes uden brug af bil.

Og her det vigtigt, at tilføje at borgeren samtidig skal have aktiviteter uden for hjemmet, som medfører et betydeligt behov for kørsel med bil.

Det er med andre ord efter et af de tre bedømmelsesgrundlag, afgørelsen skal træffes. Og uanset hvilken af de tre der kommer i spil, skal vi have væsentlighedskriteriet for øje - altså om behovet for kørsel i egen bil, sammenholdt med den konstaterede funktionsnedsættelse, er af tilstrækkeligt omfang til, at der reelt bliver tale om en væsentlig afhjælpning af følgerne af den nedsatte funktionsevne.

Man kan med andre ord sige, at væsentlighedskriteriet skal være belyst og opfyldt for at kunne tydeliggøre, hvornår man slet ikke eller kun med betydelig vanskelighed kan fungere i sin dagligdag uden brug af bil.

Væsentlighedskriteriet – hvad indgår i vurderingen:

Der lægges vægt på flere faktorer i forhold til at afgøre, om væsentlighedskriteriet er opfyldt – f.eks. borgerens evne til at færdes, herunder gangevne og gangafvikling – men også andre skånehensyn.

For selvom funktionsevnen ikke er så betydeligt nedsat, at der umiddelbart er grundlag for at tilkende støtte til køb af bil, vil der efter en individuel og konkret vurdering af trætbarhed, udtrætning og skånehensyn alligevel kunne bevilges støtte på baggrund af et af de skånebehov.

Det kan f.eks. være i den situation, hvor borgeren godt kan gå f.eks. 100 meter, men hvor det vil medføre en forværring af tilstanden og lidelsen. Eller hvor man f.eks. godt kan komme til og fra arbejde til fods med offentlige befordringsmidler, men hvor det vil udtrætte borgeren så meget at f.eks. gennemførelsen af arbejde eller uddannelsen bliver meget vanskeligt.

Der vil også kunne være tale om at støtten vil gøre ansøgeren mere selvhjulpne i sin dagligdag.

Centralt omdrejningspunkt – kørselsbehovet

Et sidste, men også vigtigt, omdrejningspunkt er kørselsbehovet - og i hvilken udstrækning funktionsnedsættelsen hindrer, at borgeren kan benytte kollektive transportmidler eller i øvrigt kan dække sit kørselsbehov på anden måde end ved at køre i egen bil - også selvom dette er forbundet med besvær og ventetid. Det skal med andre ord nærmest være umuligt at benytte offentlig transport.

Gangdistancen – et centralt element i vurderingen:

Gangdistance er den afstand, man som borger er i stand til at tilbagelægge under forskellige forhold.

Vurderingen af borgerens evne til at færdes er et af de centrale elementer i skønnet af, om den pågældende er berettiget til støtte til bil.

Der vil derfor i mange tilfælde være behov for at foretage en gangtest, hvor man bl.a. ser på gangafviklingen i forhold til en række punkter:

- gangfunktion og skridtlængde
- hvor sikker eller usikker man er ved "vendinger"
- behov for pauser undervejs
- evnen til at rejse og sætte sig
- igangsætningsbesvær
- evnen til at bære på noget under gang
- evnen til trappegang – både op og ned
- evnen til at bestige høje trin
- evnen til at komme på og af kollektive befordringsmidler

Det er også beskrevet i lovgivningen, at der skal foreligge en beskrivelse af, om gangen foregår med eller uden hjælpemidler, om den er sikker i borgerens eget tempo, eller om små niveauforskelle eller glat føre, som f.eks. regnvej, snevej eller lignende, kan medføre væsentlig øget risiko for fald. Det bør også beskrives i hvor lang tid borgeren kan stå, og om der er særlige skånehensyn under hensyn til lidelsens art, som gør sig gældende.

Endelig bør der også ses på, hvor lang tid det tager borgeren at tilbagelægge en distance. Det er i den forbindelse væsentligt at vurdere, om lidelsen er af en sådan karakter, at der er gode og dårlige dage, hvilket f.eks. kan betyde, at borgeren på en dårlig dag vanskeligt kan gå 100 meter, hvorimod han eller hun på en god dag godt kan gå mere end 100 meter.

Det bør desuden indgå i vurderingen, om den pågældendes balance, som følge af den nedsatte funktionsevne, bliver væsentligt generet af omgivelserne, f.eks. i form af udendørs påvirkninger fra støj eller andet.

Gangdistancen kan ikke stå alene

Der skal som udgangspunkt være tale om en væsentlig forringelse af gangevnen for, at der kan blive tale om at yde støtte til bil – og gangdistancen er relevant, fordi den giver en indikation af problemstillingerne i forbindelse med at færdes.

Det gælder særligt, når borgeren ikke er i erhverv eller under uddannelse. Og gangtesten nævnes i vejledningen som et vigtigt grundlag for at vurdere, om funktionsnedsættelsen i væsentlig grad vanskeliggør evnen til at færdes.

Men det er også understreget i lovgivningen, at gangdistancen ikke kan stå alene. Der kan altså ikke træffes afgørelse alene på grundlag af oplysninger om gangdistancen.

Der skal i vurderingen af borgerens evne til at færdes også tages højde for en række andre faktorer. Borgeren kan f.eks. samtidig med en nedsat gangfunktion også have nedsat eller manglende armfunktion, som i nogle tilfælde kan forhindre den pågældende i at komme op i en bus eller at holde sig fast under kørslen.

Støtte til bil, når gangdistancen ikke er stærkt nedsat

Der kan i visse tilfælde være mulighed for at bevilge støtte til køb af bil selvom gangdistancen ikke er stærkt nedsat.

Der er i lovgivning en række eksempler på forskellige lidelser, hvor der vil kunne bevilges bil, f.eks.:

- borgere med en meget betydelig nedsat lungefunktion
- borgere med en hjertelidelse, der forværres ved fysisk anstrengelse
- borgere med skånehensyn fordi pågældende har en kirurgisk åbning til luftrøret foran på halsen, hvor der er stærkt øget risiko for luftvejsinfektioner
- borgere, der lider af Ménières sygdom i meget svær grad, hvor støjoverfølsomhed, svimmelhed, kvalme og opkast betyder, at det ikke er muligt at gå særligt langt uden at miste balancen.

Altså eksempler på lidelser, hvor borgerne fysisk er i stand til at gå længere end f.eks. 100 meter, men som følge af lidelsens karakter alligevel kan være berettiget til støtte til bil.

I forhold til bil på **erhvervsmæssigt** og **uddannelsesmæssigt** grundlag lægges der samtidig mindre vægt på gangdistance, end hvis bilen søges alene på trivselsmæssigt grundlag.

Og i nogle situationer er det ikke relevant med en gangtest. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis borgeren søger om støtte til køb af bil alene på grund af en psykisk funktionsnedsættelse uden samtidig at have en fysisk funktionsnedsættelse.

Fokus på selvhjulpenhed

Der skal også foretages en vurdering af, om en bevilling af støtte til køb af bil i væsentlig grad vil gøre den pågældende borger selvhjulpen.

Det er her vigtigt at understrege, at princippet om, at bevilling af støtte til køb af bil i væsentlig grad vil skulle gøre den pågældende selvhjulpen også gælder i forbindelse med f.eks. ansøgning om særlig indretning, hvor indretningen er en forudsætning for at man kan føre bilen.

Her er det en betingelse, at borgeren bliver selvhjulpen i væsentlig grad. Det vil med andre ord sige, at den grad af selvhjulpenhed, som borgeren vil opnå ved selv at blive i stand til at køre sin bil, skal stå i rimeligt forhold til omfanget af den særlige indretning.

I de situationer hvor borgeren ikke selv kan føre bilen skal der lægges vægt på, om den pågældende har en anden til at køre for sig. Det kan f.eks. være en ægtefælle, samlever eller en god ven. Det væsentlige er at personen skal være til rådighed i et sådant omfang, at det samlede daglige kørselsbehov kan dækkes.

Er det tilstrækkeligt at opfylde et af de tre bedømmelsesgrundlag?

Helt så enkelt er det desværre ikke. Det er beskrevet i lovgivningen at hvis benyttelse af bil sigter på at opfylde et kørselsbehov til f.eks. fritidsaktiviteter, skal kommunen undersøge og overveje om borgerens samlede kørselsbehov ud fra en vurdering af alder, almentilstand og forholdene i øvrigt kan løses tilfredsstillende på anden måde.

Forhold omkring andre befordringsordninger er fastlagt i bekendtgørelsen og gennemgået i vejledningens pkt. 42:

”Efter bilbekendtgørelsens § 5 kan der ikke ydes støtte til køb af bil, hvis borgerens samlede kørselsbehov ud fra en vurdering af alder, almentilstand og forholdene i øvrigt mere hensigtsmæssigt kan tilgodeses ved andre ordninger.

Ved bedømmelsen af kørselsbehovet må det overvejes, om dette behov er af et sådant omfang, at det ikke i rimeligt omfang kan dækkes ved andre befordringsordninger. Ved denne vurdering skal der ses på borgerens samlede kørselsbehov.”

Der skal i vurderingen af borgerens samlede kørselsbehov, og hvordan dette kan løses, også indgå en vurdering af, hvor belastende det vil være at bruge andre befordringsmidler end egen bil for f.eks. at komme til og fra arbejde eller uddannelse.

Der kan altså lægges vægt på, om der er et udtalt skånebehov, og om brug af kollektive befordringsmidler betyder risiko for forværring og/eller en væsentlig udtrætning på grund af lidelsens karakter.

Det er også beskrevet at det fremgår af praksis, at selvom der findes offentlige befordringsmidler, kan afstanden mellem bopæl og arbejdsplads under særlige forhold være så ekstraordinær stor, at benyttelse af

offentlige transportmidler sammenholdt med lidelsens art skønnes så belastende, at befordring med egen bil af skånehensyn må skønnes rimelig.

Personkredsen for støtte til køb af bil

For at være omfattet af personkredsen for støtte til bil skal man have en **varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne**.

Baggrunden for funktionsnedsættelsen – altså om der er tale om en medfødt eller senere opstået funktionsnedsættelse på grund af f.eks. ulykke eller sygdom – har ingen betydning.

Omdrejningspunktet er om man har en varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og de konsekvenser det medfører i forhold til at kunne færdes – og reglerne er de samme uanset alder.

Hvis der er tale om ansøgning til et barn eller en ung med funktionsnedsættelse, er det forældre og værger som kan søge om støtte, men det er barnet eller den unge som er ansøger – og deres funktionsevne og kørselsbehov der er afgørende for om der kan ydes støtte.

Spiller alder ind?

Der er ikke et egentligt alderskriterium – hverken høj eller lav. Men det fremgår af vejledningen, at der normalt ikke ydes støtte til bil til børn, som kun på grund af alder endnu er ude af stand til at gå eller køres i klapvogn.

Der er en administrativ praksis om, at der som udgangspunkt tidligst bevilges handicapbil, når barnet er fyldt 3 år. Der er imidlertid også beskrevet en undtagelse til denne praksis, som f.eks. hvis et barn på grund af sin funktionsnedsættelse er væsentligt vanskeligere at transportere end andre børn på samme alder, eksempelvis ved problemer med at holde hovedet selv uden voksenstøtte.

Der er ikke fastsat nogen øvre aldersgrænse for bevilling af støtte til bil – og der kan ifølge administrativ praksis bevilges støtte til bil til borgere over 70 år.

Her skal foretages en vurdering af evnen til at færdes sammenholdt med en borger i samme alder og samme livssituation, som ikke har en funktionsnedsættelse. Alderen indgår med andre ord ikke som et selvstændigt kriterium, men kan indgå i den samlede vurdering af borgerens kørselsbehov.

Funktionsnedsættelsen i relation til evnen til at færdes

Det er ikke funktionsnedsættelsens art eller omfang, der i sig selv er det afgørende, men i hvilken udstrækning funktionsnedsættelsen hindrer, at borgeren kan benytte kollektive transportmidler eller i øvrigt dække sit kørselsbehov på anden måde end ved at køre i egen bil.

En diagnose kan altså ikke i sig selv danne grundlag for støtte og der er ikke fastsat specielle krav til funktionsnedsættelsens art. I almindelighed vil det være en manglende eller stærkt reduceret gangfunktion, der nødvendiggør anskaffelse af egen bil, men det kan altså også skyldes anden fysisk sygdom eksempelvis en hjerte- eller lungesygdom. Der kan også være tale om psykisk sygdom.

Der skal med andre ord tages udgangspunkt i de **samlede barrierer**, borgeren oplever i sin daglige tilværelse.

Støtte til køb af bil på psykisk grundlag

Bevilling af støtte til køb af bil på et psykisk grundlag er beskrevet i lovgivningen – om end sparsomt. Det fremgår af vejledningens pkt. 14 at:

”Støtte på baggrund af psykisk nedsat funktionsevne vil især kunne være aktuelt for meget plejekrævende udviklingshæmmede, borgere med autisme eller borgere med svære sindslidelser, der har meget vanskeligt ved at benytte kollektive befordringsmidler, selv i følge med andre.”

Ankestyrelsen har i en enkelt afgørelse – nemlig principmeddelelse C-47-02 – behandlet spørgsmålet. Ankestyrelsen kom i den konkrete sag frem til at en 14-årig dreng var berettiget til støtte til køb af bil. Begrundelsen var, at der forelå en så væsentlig nedsættelse af drengens psykiske funktionsevne, som i sammenhæng med hans fysiske formåen, fremtræden og hans fysiske størrelse, i væsentlig grad forringede hans evne til at færdes, selv i følgeskab med andre.

Særligt i forhold børn

I forhold til børn med en funktionsnedsættelse fremgår det af vejledningen, at det er vigtigt at se på, om barnet er uroligt eller besværligt at medbringe i offentlige befordringsmidler. Der er videre beskrevet at et barn, selvom det ikke har et egentligt bevægelseshandicap på grund af forskellige lidelser kan opføre sig på en måde så det vil være til uforholdsmæssig gene for omgivelserne f.eks. ved at råbe, skrig, spytte på eller slå ud efter andre.

Der kan altså ydes støtte til køb af bil i tilfælde, hvor en funktionsnedsættelse medfører en grænseoverskridende adfærd over for andre, der betyder, at vedkommende ikke eller kun meget vanskeligt skønnes at kunne anvende offentlige transportmidler.

Der er ikke umiddelbart beskrevet andre eksempler i lovgivningen, og selvom bevilling af handicapbil til borgere med psykiske funktionsnedsættelse efter DUKH's erfaring ikke sker så tit, så giver lovgivningen faktisk mulighed for dette efter en individuel og konkret vurdering.

Det vil ved en ansøgning, udover en nøje beskrivelse af kørselsbehovet, være vigtigt at få beskrevet, hvordan den psykiske lidelse forhindrer brug af andre former for transport.

Funktionsnedsættelsens betydning for at færdes og benytte andre transportformer

En del af DUKH's rådgivninger om handler om, at der til tider kan være forskel på borgerens og kommunens opfattelse af funktionsnedsættelsens betydning for at færdes og benytte f.eks. offentlig transport.

Her er det vigtigt at være opmærksom på, at der skal laves en **samlet vurdering** af funktionsnedsættelsens betydning for at kunne færdes med oplysninger om borgerens aktivitetsniveau, helbredsmæssige og sociale forhold, herunder erhvervsforhold og personlige forhold, f.eks. om den pågældende er forælder.

Der skal med andre ord tages udgangspunkt i de samlede barrierer, borgeren oplever i sin daglige tilværelse. Der vil derfor i tilfælde af uenighed være vigtigt at borgeren nøje får beskrevet disse barrierer med konkrete eksempler fra dagligdagen som en del af beslutningsgrundlaget.

Hvornår er den fysiske eller psykiske funktionsevne varigt nedsat?

De hensyn, der skal indgå i afvejningen af om der er tale om en varig lidelse, er jf. bilvejledningen;

- at der ikke inden for en overskuelig fremtid vil være udsigt til bedring af de helbredsmæssige forhold, og
- at der i lang tid fremover vil være et behov for at afhjælpe følgerne af den nedsatte funktionsevne.

Det er et krav, at behandlingsmulighederne skal være **udtømte** – støtte til køb af bil kan ikke bevilges, hvis der er tale om et midlertidigt behov for hjælp, f.eks. som led i sygdomsbehandling.

Der er ikke fastsat specielle krav til funktionsnedsættelsens art. I forhold til progredierende sygdomme – altså sygdomme som løbende forværres – kan der ofte være behov for en række hjælpeforanstaltninger, hvor støtte til køb af bil kan indgå som en del af den samlede indsats. Her er det understreget, at det er vigtigt at der ikke kun ses på det aktuelle behov, men også tages hensyn til den forventede fremtidige udvikling.

Varighedsbegrebet i forhold til børn

Særligt i forhold til børn, er det understreget i lovgivningen, at varighedsbegrebet må bedømmes særskilt.

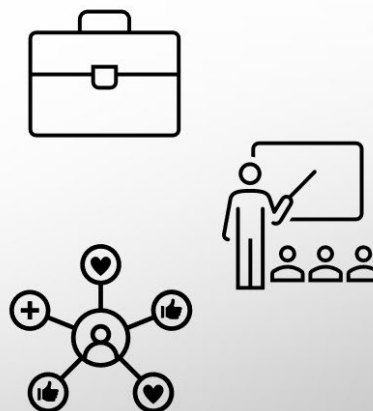
Generelt er læger tilbageholdende med at bedømme en tilstand hos et barn som varig, blandt andet fordi det ofte er vanskeligt at stille en prognose, der rækker længere end blot over en årrække.

Så ved vurderingen af barnets funktionsnedsættelse må der tages hensyn både til barnets alder, vækst og udvikling. Barnets kørselsbehov må sammenholdes med behovet hos andre børn på samme alder og i samme livssituation.

Og hvis barnet har en progredierende lidelse, kan der herudover være et særligt hensyn at tage ved både behovsvurderingen og varighedsvurderingen.

De 3 bedømmelsesgrundlag

- Erhvervsmæssigt grundlag
- Uddannelsesmæssigt grundlag
- Trivselsmæssigt grundlag

Det er beskrevet i loven, at det er væsentligt at få fastlagt bedømmelsesgrundlaget, da betingelsernes for støtte til køb af bil på et erhvervsmæssigt grundlag f.eks. er mildere end på et trivselsmæssigt grundlag.

Erhvervsmæssigt grundlag

Når vi taler støtte til bil på et **erhvervsmæssigt grundlag**, skal bilen medvirke til at man kan **opnå eller fastholde tilknytning til arbejdsmarkedet**.

Det er her vigtigt at sige, at det er uden betydning om erhvervsindtægten fås igennem et ansættelsesforhold på almindelige vilkår eller på særlige vilkår såsom fleksjob eller ved selvstændig virksomhed. Omdrejningspunktet er at indtægten udgør en væsentlig del af forsørgelsesgrundlaget, altså at man med andre ord skaffer sig et væsentligt bidrag til forsørgelsen gennem sit arbejde.

I forbindelse med denne vurdering lægges der også vægt på oplysninger om arbejdets karakter og varighed, arbejdstidens længde, og hvorledes arbejdstiden er fordelt på ugens dage.

Og det er borgerens behov for kørsel til og fra arbejde, der skal lægges til grund for vurderingen – og f.eks. ikke om en bil er et nødvendigt led i selve arbejdets udførelse.

I forhold til krav om konkret ansættelse har Ankestyrelsen i en enkelt principmeddelelse - nemlig C-61-05 - truffet afgørelse om at en borgers ansøgning om støtte til køb af bil skulle behandles på trivselsmæssigt grundlag med den begrundelse, at pågældende på tidspunktet for afgørelsen ikke var i et ansættelsesforhold. Borger modtog ledighedsydelse, og der var på tidspunktet for afgørelsen ikke et konkret tilbud om fleksjob.

Uddannelsesmæssigt grundlag

Hvis vi taler støtte til køb af bil på et **uddannelsesmæssigt grundlag**, skal støtten medvirke til, at borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne kan **gennemføre en uddannelse**.

Det er uddybende beskrevet, at der skal være tale om en uddannelse eller et uddannelsesforløb, der direkte sigter mod et fremtidigt erhverv. Men det kan også dreje sig om et uddannelsesstrin, der er adgangsgivende for en række uddannelser, der retter sig mod et fremtidigt erhverv.

Men en uddannelsessøgende med en varig funktionsnedsættelse godt kan opnå støtte til køb af bil, selvom det endnu ikke er helt fastlagt, hvilket konkret fremtidigt erhverv, der sigtes på. Det kan f.eks. være når der er tale om, at man skal i gang med et uddannelsesforløb, der giver kompetence til videreuddannelse.

Trivselsmæssigt grundlag

Endelig er der en mulighed for at støtte til køb af bil kan medvirke til, at borgere, som ikke har tilknytning til arbejdsmarkedet, og som ikke er under uddannelse, kan opretholde aktiviteter uden for hjemmet, hvis de er af et sådant omfang, at de medfører et betydeligt behov for kørsel med bil. Det man kan kalde et **trivselsmæssigt grundlag**.

Her er formålet med støtte til køb af bil at forøge eller bevare udfoldelsesmulighederne og dermed medvirke til, at borgeren kan leve **et liv så tæt på det normale som muligt**. Her vil ansøgerens fritidsaktiviteter, f.eks. sport, familiebesøg, fritidsundervisning, frivilligt organisationsarbejde, udflugter, sommerhusbesøg og lignende, kunne have betydning for pågældendes mulighed for livsudfoldelse og sociale netværk.

Definition af "aktiviteter uden for hjemmet, der medfører et betydeligt behov for kørsel"

Definitionen er et af de spørgsmål, DUKH ofte støder på i vores rådgivninger, da der kan være stor uenighed om, hvornår der er tale om et betydeligt behov for kørsel.

Det nærmeste vi kommer en definition af dette begreb, er i vejledningens pkt. 3, hvor der står at der skal være tale om:

"konkrete aktiviteter af et sådant omfang, at det svarer til, hvad der er sædvanligt for en jævnaldrende borger uden funktionsnedsættelse og med en i øvrigt tilsvarende livssituation. Omfanget af aktiviteter skal desuden sammenholdes med den konstaterede funktionsnedsættelse, hvor det afgørende er, at der reelt bliver tale om en væsentlig lettelse i den daglige tilværelse".

For at få et fyldestgørende billede af det reelle kørselsbehov er det vigtigt med en grundig beskrivelse af de aktiviteter og kørsler man har til de aktiviteter man deltager i.

Udmåling af støtten

- Fast låneramme på op til 213.000,- kr. (2024)
- Mulighed for afdrag – og rentefrit lån på baggrund af ansøgers særlige behov
- Fast tilskud til automatgear

Hvis betingelserne for støtte til køb af bil er opfyldt, yder kommunen støtte til den **billigste** bil, som er **egnet** set i forhold til ansøgerens behov.

Vurderingen af, hvad der er den billigst egnede bil, skal ske på baggrund af en helhedsvurdering. Her skal hensynet til borgerens samlede behov – også for eventuelle særlige indretninger af bilen indgå.

Støtten ydes som udgangspunkt som et rentefrit lån på op til 213.000 kr. (2024). Der kan dog højst gives et lån på bilens købesum.

Der er tale om en fastsat låneramme, og lånet skal tilbagebetales, men der løber ikke renter på i låneperioden. Der kan udover lånet også efter en individuel og konkret vurdering under visse forudsætninger bevilges et fast beløb til automatgear.

I de tilfælde hvor prisen på den bil, som er vurderet bedst egnet i forhold til ansøgeren behov, overstiger den fastsatte låneramme, yder kommunen et rente- og afdragsfrit lån. Dette supplerende lån bruges til betaling af forskellen mellem den fastsatte låneramme på 213.000 kr. og prisen på den billigst egnede bil – og det skal ikke tilbagebetales.

Fabriksny eller brugt bil?

Et af vilkårene for støtte til køb af bil er, at lånet som udgangspunkt skal anvendes til køb af fabriksny bil.

Der er dog i lovgivningen beskrevet en mulighed for at der efter en konkret vurdering af egnethed vil kunne gives støtte til en bil, som ansøgeren eller en anden person i husstanden har købt som fabriksny inden for det sidste år. Det kaldes i denne lovgivning en ibrugtagen bil. Der er her nogle særlige regler om at støtten i givet fald ydes med virkning fra bilens første registrering.

Og som en sidste undtagelse for udgangspunktet om at der skal være tale om en fabriksny bil kan det også være muligt at få støtte til en bil, der tidligere har været bevilget efter servicelovens § 114. Bilen skal dog

være mindre end 2 år gammel fra bilens første registrering. Og det er en betingelse at bilen både hvad angår sikkerhed, drift og kvalitet er i forsvarlig stand. Endelig skal bilen kunne forventes at holde i hele udskiftningsperioden, som er 8 år regnet fra bilens første indregistrering.

Udskiftning efter 8 år

Reglen om udskiftning gælder også for brugte biler, hvilket vil sige, at der tidligst kan ydes støtte 8 år efter den første indregistrering af bilen. Der kan dog undtagelsesvist ydes støtte til udskiftning af bil tidligere end 8 år efter den første registrering af bil, jf. bilbekendtgørelsens § 11, stk. 2, om førtidig udskiftning.

Modtageren har frit valg med hensyn til, om der skal være tale om en ny bil eller en brugt bil, der opfylder betingelserne for støtte. Modtageren kan således ikke pålægges at tage imod en brugt bil, hvortil der er ydet støtte efter serviceloven.

Det er altså vigtigt at understrege at en borger som bliver bevilget støtte til køb af bil aldrig kan pålægges at tage imod en brugt bil. Der er kun tale om nogle undtagelsesmuligheder, hvis man ønsker at vælge en brugt bil.

Mulighed for at vælge selv

Hvis man ønsker at købe en anden egnet bil end den, kommunen peger på som billigst egnet – og prisen på denne overstiger prisen på den bevilgede bil skal man selv finansiere restkøbesummen.

Det er understreget i lovgivningen at den valgte løsning ikke må medføre yderligere udgifter for det offentlige. Det er her vigtigt at understrege, at kommunen i givet fald skal godkende den ønskede bil i forhold til egnethed.

Vilkår for støtten

Hvordan er vilkårene for tilbagebetaling af lånet?

Udgangspunktet er at man skal betale halvdelen af det almindelige lån – altså det beløb indenfor lånerammen, som man er bevilget - tilbage over 8 år. Den anden halvdel nedskrives løbende.

Man skal derfor regne med en månedlig udgift til afdrag på lånet og til lovpligtige forsikringer.

Det er vigtigt at understrege, at modtagerens økonomiske forhold ikke har betydning for lånets størrelse, men det har betydning for hvor stor en del af lånet der skal tilbagebetales.

Hvor meget man konkret skal tilbagebetale, afhænger af indkomstgrundlaget. Hvis man har en indtægt på over 253.000 kr. om året, forhøjes tilbagebetalingen med 20% af den del af indtægten som overskrider denne grænse. Indkomstgrundlaget fastsættes på grundlag af det senest opgjorte indkomstår.

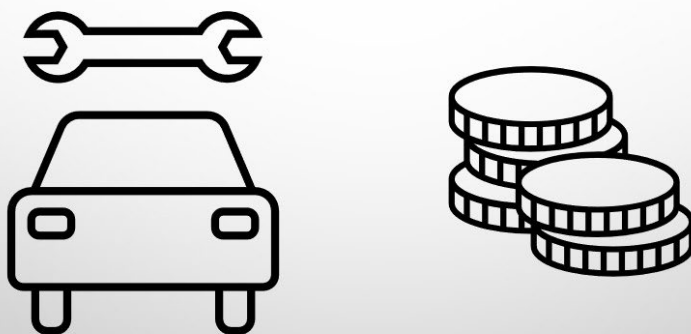
Hvis det drejer sig om et lån til bil til befordring af et barn – altså med udgangspunkt i barnets funktionsnedsættelse og kørselsbehov - anvendes barnets indkomstgrundlag.

Og som noget særligt kan de personer, som er under uddannelse, få afdragsfrihed så længe uddannelsen varer.

Det er her en betingelse at uddannelsen ud fra et overordnet tilrettelagt uddannelsesforløb sigter mod fremtidige arbejds- og indtægtsmuligheder. Det er også en betingelse at modtagerens årlige erhvervsindtægt, eller det der træder i stedet, f.eks. revalideringsydelse, ikke overstiger et vist beløb. SU og handicaptillæg tæller her ikke som en erhvervsindtægt. Det er ikke en betingelse for afdragsfrihed under uddannelse at bilen er bevilget til at dække et kørselsbehov til og fra en uddannelse – altså på et uddannelsesmæssigt grundlag. Der kan således godt gives afdragsfrihed, hvis modtageren efter bevilling af bil går ind i et uddannelsesforløb.

Hvis der sker ændringer i de økonomiske forhold på det man kalder udnyttelsestidspunktet – der som udgangspunkt er slutsedlens dato – kan det medføre ændring i forholdet mellem den afdragspligtige og afdragsfri del af lånet. Hvis der derimod sker ændringer i modtagerens økonomiske forhold i løbet af 8-årsperioden medfører det ikke ændringer i beregningen af støtten.

Særlige indretninger samt reparation af disse

Regler for særlig indretning af bil – og reparation

Reglerne for tilskud til særlige indretninger er beskrevet i bilbekendtgørelsens 12. Her fremgår, at der kan ydes tilskud til nødvendig indretning af en bil, uanset om der kan ydes støtte til køb af bil hvis

- Færdselsmyndigheden har stillet krav om det. Det vil sige hvis der er påtegninger i kørekortet
- hvis ansøgerens helbredsforhold i øvrigt taler for det, eller
- hvis det letter ansøgerens placering i bilen.

Borgerens indkomstforhold er uden betydning for tilskuddet, der ydes ved dækning af de faktiske udgifter til indretningen.

Inden man iværksætter særlige indretning, indhenter man typisk tilbud, som skal godkendes i kommunen.

Det fremgår også af lovgivningen, at hvis der er alternative muligheder skal disse overvejes. Det kan også være tale om overflytning af tidligere ydede indretninger.

Bevilling af særlige indretninger kan gives uafhængigt af om man er berettiget til støtte til køb af handicapbil. Men det er vigtigt at understrege, at der kun vil kunne ydes tilskud til nødvendige indretninger i en tidligere registreret bil, hvis det skønnes rimeligt under hensyn til bilens stand og alder, udgiften ved indretningen og borgerens forhold i øvrigt. Det er dog normalt under forudsætning af, at den foreslåede løsning formodes at være brugbar i en 8-årig periode (som er samme periode, der gælder for støtte til køb af bil).

En anden ting, der er understreget i vejledningen, er, at hvis en borger kun søger tilskud til særlig indretning af en bil, bør kommunen vejlede om muligheden for at søge lån og afgiftsfritagelse. Der er mulighed for at give tilskud til nødvendig indretning til flere inden for samme husstand, eksempelvis en ægtefælle, samlevende eller voksne børn, hvis bilen tilhører ansøgeren eller en anden fra husstanden.

Hvordan støtten gives, afhænger af om den særlige indretning er monteret fra fabrikken – så vil den i givet fald ydes som en del af lånet. Hvis den særlige indretning monteres efterfølgende, ydes den i stedet som et tilskud.

Hvem afgør hvilke særlige indretninger, der er brug for?

Det er kommunen som skal foretage en individuel og konkret vurdering af behovet. Der vil i nogle situationer skulle indhentes lægefaglige udtalelser og foretages afprøvninger og vurdering af kommunens ergo/fysioterapeuter og af afprøvningssteder.

Da der skal være tale om en individuel og konkret vurdering af behovet, er det vigtigt at man som borger selv er involveret og aktiv omkring afprøvning – og i sagsbehandlingsprocessen sørger for at gøre opmærksom på sine behov og de udfordringer man har. Her anbefaler DUKH, at man er opmærksom på, at det man ansøger om, er direkte afledt af funktionsnedsættelsen – og skelne mellem "need-to-have" og "nice-to-have".

Hvis man får en afgørelse omkring særlig indretning, som man ikke er enig i dækker ens behov, vil man have mulighed for at klage over afgørelsen og efterfølgende få den prøvet i Ankestyrelsen.

Behov for reparation eller udskiftning af en nødvendig indretning

Der er mulighed for at ansøge om hjælp til såvel reparation af en særlig indretning som udskiftning – og dette ydes støtte efter behov.

I forhold til reparation ydes der hjælp til nødvendige reparationer af den særlige indretning, uanset om den er installeret fra fabrikken eller efterfølgende er monteret. Det er dog i den forbindelse vigtigt at være opmærksom evt. forsikringsordninger og/eller købelovens reklamationsregler, Det kan også være at der foreligger et løfte eller aftale om garanti eller fri service.

Kommunen vil skulle sikre sig at den nødvendige særlige indretning repareres på forsvarlig måde, og en afgørelse om reparation skal ske hurtigst muligt for at undgå, at borgeren skal undvære sin bil i unødigt lang tid. Der skal i den forbindelse også tages stilling til, hvordan borgerens behov for kørsel mest hensigtsmæssigt kan dækkes, mens bilen repareres.

Det er en betingelse at modtageren dels tegner den lovpligtige ansvarsforsikring og afholder udgiften til denne, men også holder bilen kaskoforsikret for bilens fulde værdi inklusive den særlige indretning, som bilen efterfølgende er blevet forsynet med efter bilbekendtgørelsen.

I forhold til udskiftning af den særlige indretning fremgår det også, at kommunen skal sikre sig, at bilens tilstand på alle måder er forsvarlig, så bilen er egnet til modtagerens brug.

Der er dog ikke mulighed for at yde støtte efter § 114 til udgifter som følger af brug af den særlige indretning f.eks. rengøring eller almindelig vedligeholdelse.

Mulighed for reparation af handicapbil?

Det er et grundlæggende princip, at det ikke er muligt at få støtte til det man kan kalde afledte udgifter ved det at have bil. Det er derfor som udgangspunkt ikke muligt at få støtte til reparation af selve bilen uanset alder og økonomiske forhold.

Men der findes visse undtagelser, hvor man i ganske særlige tilfælde kan få hel eller delvis hjælp til udgifter til merudgiften ved reparation af en handicapbil. Denne støtte vil i givet fald blive bevilget efter merudgiftsbestemmelserne, hvis man i øvrigt er omfattet af personkredsen for merudgifter. Og der er tale om komplicerede sager, når vi taler om beregning af merudgifter forbundet med driftsudgifter til bil.

Det kan f.eks. være de særlige tilfælde, hvor man på grund af sin funktionsnedsættelse har brug for en ekstraordinært stor og driftsmæssig dyr bil. Altså hvis det er dyrere at få repareret bilen, end det ville have været at få repareret en almindelig personbil. Her vil der kunne ydes støtte til driften efter reglerne om merudgiftsydelse til både børn og voksne.

Kommunens mulighed for at yde dækning af merudgifter er beskrevet uddybende i vejledningens pkt. 56:

"...Formålet er at yde dækning til de udgifter, som familien ikke ville have haft, hvis barnet eller den unge ikke havde haft en nedsat funktionsevne eller en indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Der vil i denne forbindelse kunne ydes tilskud til nødvendige merudgifter til befordring af barnet eller den unge. Foregår befordringen i bil, kan tilskuddet ydes, uanset om den bil, barnet eller den unge bliver befordret i, er ejet af forældrene, lånt, lejet eller anskaffet med støtte efter servicelovens § 114. "

Der fremgår videre at der generelt ikke kan ydes støtte til andre udgifter, som f.eks. forsikring, reparationer, benzin m.v. til bil.

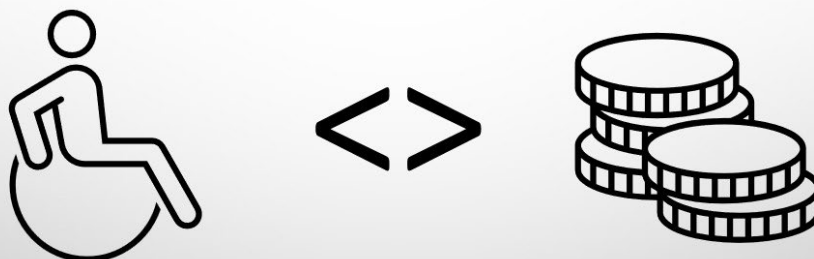
Dog fremgår det at der i særlige tilfælde ydes hjælp til betaling af andre driftsudgifter i forbindelse med befordring af et barn eller en ung med nedsat funktionsevne eller indgribende lidelse i familiens egen bil. Det gælder i de tilfælde, hvor familien f.eks. har en bil alene til befordring af barnet eller den unge, eller hvor det kan sandsynliggøres, at familien ikke ville have haft en bil, hvis der ikke var et særligt kørselsbehov som følge af barnets eller den unges nedsatte funktionsevne eller lidelse. Ligeledes vil det gælde i de

situationer, hvor familien har en ekstraordinært stor og driftsmæssig kostbar bil, f.eks. en MPV-bil eller en kassebil som følge af barnets eller den unges nedsatte funktionsevne eller lidelse. Hjælpen gælder merudgifterne til f.eks. forsikringer, reparationer, benzin m.v.

På samme måde er der beskrevet i lovgivningen at kommunen også kan yde dækning af de nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til voksne i de situationer, hvor udgiften er en følge af den nedsatte funktionsevne, dvs. udgifter, som den pågældende ikke ville have haft, hvis der ikke havde været tale om en nedsat funktionsevne.

Det er også muligt at få støtte en reparation, hvis det kan sandsynliggøres, at man overhovedet ikke ville have haft bil, hvis ikke man havde haft en funktionsnedsættelse. I de tilfælde kan man få hele reparationsudgiften betalt som merudgift.

Spørgsmål – merudgifter i forbindelse med handicapbil herunder behov for ekstra bil

Udgangspunktet er som nævnt at man kan få tilskud til anskaffelse af en bil, men ikke til selve driften af bilen uanset om det drejer sig om et barn, en ung eller en voksen. Dog har vi en undtagelse hvis der f.eks. er tale om en ekstra bil i husstanden, som man ikke ville have haft, hvis der ikke var tale om en nedsat funktionsevne. Sagt på en anden måde, at man har fået udgifter forbundet med en ekstra bil, som man ellers ikke ville have haft.

Det er altså de samme regler fra bilvejledningens pkt. 56, der også gælder her. Altså i de tilfælde, hvor familien f.eks. har en bil alene til befordring af barnet eller den unge, eller hvor det kan sandsynliggøres, at familien ikke ville have haft en bil, hvis der ikke var et særligt kørselsbehov som følge af barnets eller den unges nedsatte funktionsevne eller lidelse.

På samme måde er der i forhold til voksenområdet beskrevet i pkt. 57, at der i særlige tilfælde kan ydes hjælp til betaling af driftsudgifter:

”Det vil f.eks. gælde, hvis det kan sandsynliggøres, at den pågældende ikke ville have haft bil, hvis der ikke var et særligt kørselsbehov som følge af den pågældendes nedsatte funktionsevne. Det vil endvidere være

tilfældet, hvis den pågældende som følge af sin funktionsnedsættelse har en ekstraordinært stor og driftsmæssig kostbar bil – f.eks. en MPV-bil eller en bus.”

I forhold til yderligere gennemgang af reglerne for merudgifter bl.a. til udgifter forbundet med drift af handicapbil til såvel børn som voksne henvises til Praksisnyt nr. 77 som gennemgår reglerne for merudgiftsydelse til dækning af driftsudgifter til bil.

Genbevilling af bil og førtidig udskiftning

Der kan tidligst ydes støtte til ny bil, når den handicapbil, man har, er **8 år** gammel. Der kan dog indgives ansøgning om genbevilling efter 7 år, så kommunen allerede fra det tidspunkt kan påbegynde sagsbehandlingen.

Mulighed for førtidig udskiftning

Selvom om udgangspunktet er at der kan indgives en ansøgning om udskiftning efter 7 år er der mulighed for at tage sagen op inden støtteperioden på 8 år udløbet - altså foretage en udskiftning før tid - i følgende situationer:

- Hvis det ved erklæring fra en synsvirksomhed kan dokumenteres, at udskiftning af bilen er nødvendig
- Hvis bilen er totalskadet
- Hvis bilen ikke længere er egnet på grund af en ændring af ansøgerens funktionsevne f.eks. ved forværring i modtagerens helbredstilstand
- Hvis bilen ikke kan repareres, eller
- Hvis det ved erklæring fra en synsvirksomhed dokumenteres, at udgifterne til reparation af bilen vil være uforholdsmæssigt store. Altså at det ikke vil kunne betale sig at reparere den

Men udgangspunktet er at der kan søges genbevilling efter 8 år, og bilens tilstand kan ikke indgå i vurderingen af om der skan ske udskiftning ved 8-års periodens udløb. I forhold til biler der er bevilget før 1. januar 2018, gælder at der kan søges støtte til genbevilling efter 6 år.

Det forhold, at borgeren tidligere har modtaget støtte til køb af bil, kan ikke i sig selv begrunde fornyet støtte, men indgår som del af helhedsvurderingen af funktionsevnen og behovet for bil.

Forenklet sagsbehandlingsprocedure

Der er i lovgivningen beskrevet mulighed for at anvende en forenklet sagsbehandlingsprocedure, hvor afgørelse træffes uden at der indhentes yderligere oplysninger i forbindelse med ansøgning og genbevilling af bil.

Proceduren kan anvendes, hvis ansøgerens funktionsnedsættelse og kørselsbehov i al væsentlighed er uændret, siden kommunen sidst traf afgørelse om støtte til køb af bil. Ansøgeren skal underskrive en tro og love-erklæring om dette.

Det er kommunens pligt at vejlede borgeren om:

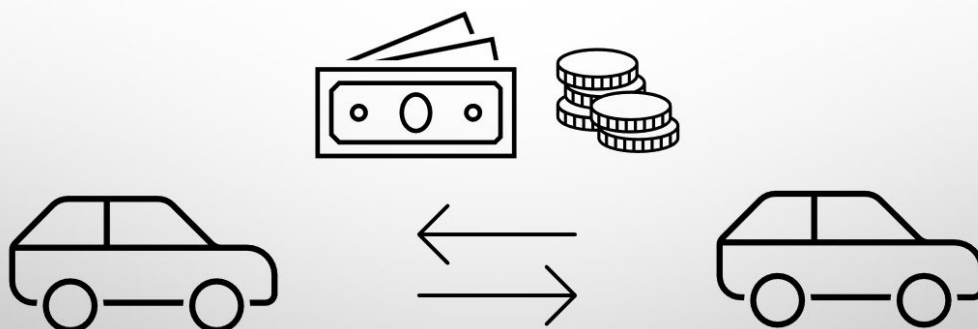
- hvilke konkrete oplysninger som er væsentlige i forbindelse med afgørelsen
- hvad en tro og love-erklæring betyder for kommunalbestyrelsen og borgeren

herunder at borgeren naturligvis er forpligtet til at give korrekte og retvisende oplysninger om sine forhold af relevans for afgørelsen.

Det er kommunen som vurderer om den forenklete sagsbehandlingsprocedure kan anvendes. Brug af denne mulighed ændrer imidlertid ikke på, at kommunen fortsat er forpligtet til at oplyse sagen i nødvendigt omfang efter de almindelige forvaltningsretlige regler om pligt til at oplyse sagen.

Hvis kommunen skønner, at det er nødvendigt at indhente yderligere oplysninger, skal dette også ske efter, at en borger måtte have underskrevet en tro og love-erklæring. Det er vigtigt at understrege at betingelserne for støtte til køb af bil altid skal være opfyldt på det aktuelle afgørelsestidspunkt.

Salgsprovenu og forsikringssummens betydning ved lån til udskiftning

Hvis man får bevilget en handicapbil, og inden for det seneste år har opnået et provenu – som vi kan kalde et overskud – ved salget af en bil eller i form af en sum fra forsikringen på en bil, som kommunen tidligere

har ydet støtte til køb af, skal nettooverskuddet fratrækkes i beregningen af det nye lån. Det skal med andre ord anvendes til afdrag på den nye bil.

Nettooverskuddet er i den forbindelse bilens salgspris eller bilens forsikringssum efter fradrag af eventuelle salgsmkostninger. Der skal også foretages et fradrag af ansøgerens eventuelle andel af overskuddet – altså et merkøb - og fradrag af eventuel restgæld til kommunen i forhold til tidligere lån.

I de situationer, hvor en ansøger har foretaget et merkøb – altså lagt penge i købet til f.eks. en dyrere og bedre bil, end det der lå i kommunens bevilling – skal overskuddet fra salget af bilen fordeles mellem ansøgeren og kommunen.

Det skal ske efter den samme fordelingsnøgle, som ansøgeren og kommunen har betalt bilen efter, da den blev købt. Det betyder, at hvis borgeren har foretaget et merkøb svarende til f.eks. 1/3 af bilens samlede købssum eksklusivt kommunens udgift til særlig indretning, skal borgeren ligeledes have 1/3 af provenuet udbetalt, før de resterende 2/3 anvendes til afdrag på den nye bil.

Det er vigtigt at understrege at et merkøb skal forstås bredt, og som udgangspunkt omfatter alle naturlige merkøb, herunder tilbehør til bilen som foretages i forbindelse med bilens anskaffelse, og som således indgår i regningen for bilen.

Hvis et merkøb ønskes taget i betragtning, skal borgeren i forbindelse med salget af den tidligere bil kunne dokumentere, at disse merkøb indgår i salget, og dermed bidrager til bilens provenu. Dokumentationen vil typisk være slutsedlen fra forhandler. Vær opmærksom på, at et eventuelt merkøb, som er foretaget senere end i forbindelse med bilens erhvervelse, som udgangspunkt ikke indgår i beregningen af et forholdsmæssigt provenu.

Ansøgeren vil frit kunne råde over sin andel af et eventuelt overskud – og hvis man ikke ønsker at ansøge om udskiftning af bil, tilfalder det overskydende beløb borgeren efter betaling af en eventuel restgæld. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at hvis man alligevel indenfor det næste år vælger at søge om ny bil, og får bevilliget en ny bil af kommunen, skal det overskud man fik fra enten salg eller forsikringssum fra den gamle bil indgå.

Ved dødsfald tilfalder det overskydende beløb efter indfrielse af eventuelt lån boet.

Salgsprovenu i relation til bil der overstiger lånerammen (bilbekendtgørelsens § 7 stk. 2)

Bilbekendtgørelsens § 7 stk. 2 omhandler de situationer, hvor prisen på den bedst egnede bil i forhold til ansøgerens behov overstiger den fastsatte låneramme. Her vil man udover lånerammen kunne få bevilget et supplerende lån, der er rente- og afdragsfrit. Dette lån bruges til at betale forskellen mellem lånerammen og op til prisen på den billigst egnede bil.

I forhold til provenu, altså overskud ved salg af handicapbil ydet med et supplerende lån indenfor det seneste år, skal beløbet først fratrækkes i det supplerende lån. Et eventuelt overskydende beløb fratrækkes i beregningen af det nye lån og bruges altså på afdrag på den nye bil.

Opfølgning på bevilgede handicapbil

Det er ingen konkrete fastlagte krav om opfølgning forbindelse med bevilling af støtte til køb af bil, som vi f.eks. kender fra hjælpemiddelområdet. Kommunen har dog generelt pligt til løbende at følge op på de enkelte sager om hjælp efter serviceloven for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål.

Kommunens pligt til opfølgning skal ses i sammenhæng med vejledningspligten. Det kan være nødvendigt at foretage en opfølgning af borgerens hjælpebehov og de visiterede ydelser for at kunne yde en korrekt vejledning.

Det er også vigtigt at være opmærksom på, at man som borger har man pligt til at orientere kommunen om ændringer i sine forhold. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis man har fået bevilliget en bil på erhvervs-mæssigt grundlag, og man overgår til pension, får andet arbejde flytter m.v. Ved ændringer i borgerens forhold skal kommunen afgøre, om ændringen kan have betydning for retten til at beholde bilen.

Hvad gør man hvis den bil, man har fået bevilget, ikke opfylder behovet?

Der kan være flere situationer, hvor den bevilgede bil ikke opfylder behovet. Det kan være at en tidligere bevilget bil ikke længere fungerer hensigtsmæssigt eller er tilstrækkelig til at imødekomme de behov man har f.eks. på grund af ændringer i ens funktionsniveau. Her vil DUKH anbefale, at man kontakter kommunen med henblik på opfølgning og dialog om løsningsmuligheder. Det kunne måske dreje sig om ansøgning om en særlig indretning, der igen vil kunne gøre bilen egnet eller der er behov for ansøgning om en førtidig udskiftning.

En anden situation kan være at kommunen i forbindelse med bevilling af den bil, de finder frem til som den billigst og bedst egnede, peger på en bil, som ansøgeren ikke mener opfylder behovet. Det kan dreje sig om såvel selve bilen som eventuelle indretninger. Her vil det i sagsbehandlingsprocessen være vigtigt at gå i dialog med kommunen om baggrunden for, at man ikke finder den valgte bil egnet. Hvis der er truffet en skriftlig afgørelse, har man mulighed for at klage over valg af bil og få prøvet afgørelsen i Ankestyrelsen.

Sagsbehandlingen ved ansøgning om handicapbil

DUKH oplever at det nogle gange kan være svært for borgerne at finde ud af, hvor man skal henvende sig, hvis man enten ønsker vejledning om muligheden for at få en handicapbil eller konkret at ansøge. Man har måske kontakt til flere afdelinger i sin kommune, som alle varetager forskellige lovområder. Kommunen har i forbindelse med en henvendelse f.eks. om handicapbil altid en forpligtelse til at yde rådgivning og vejledning – også om hvor man skal henvende sig for afklaring.

Konkret i forhold til vejledning på bilområdet er det beskrevet i vejledningens pkt. 9 omkring afklarende vejledning af borgeren før opstart af sag, at:

”En sag starter typisk med en henvendelse fra borgeren. Der kan med fordel gennemføres en afklarende vejledning af borgeren allerede ved første henvendelse, så borgeren får kendskab til reglerne og dermed selv bedre kan tage stilling til, om vedkommende ønsker at ansøge om støtte til køb af bil.”

Der fremgår videre at den afklarende vejledning bør tage udgangspunkt i kriterierne for afgørelse om man er omfattet af målgruppen/personkredsen for støtte til køb af bil. Det vil sige at borgeren i den forbindelse vejledes om,

- at det er et krav for støtte til køb af bil, at vedkommende har en funktionsnedsættelse, der er varig.
- at det er et krav for støtte til køb af bil, at borgerens varige funktionsnedsættelse i væsentlig grad skal vanskeliggøre muligheden for at opnå eller fastholde et arbejde uden brug af bil, vanskeliggøre muligheden for at gennemføre en uddannelse uden brug af bil, eller at borgeren har en forringet evne til at færdes uden brug af bil.
- de økonomiske konsekvenser for borgeren ved at få støtte til køb af bil efter servicelovens § 114.

Kan kommunen allerede i forbindelse med den afklarende vejledning meddele borgeren om kriterierne er opfyldt eller ej?

Det er understreget i vejledningen at den afklarende vejledning udelukkende skal være **vejledende** – og at dette skal fremgå tydeligt. Det er op til borgeren at vurdere om vedkommende efter den indledende

vejledning ønsker at ansøge om støtte til køb af bil. Med andre ord skal sagsbehandleren ikke vurdere, om borgeren kan forventes at være berettiget til støtte til køb af bil.

DUKH hører imidlertid ofte om at borgeren ved henvendelse til kommunen mundtligt får at vide, at de ikke opfylder betingelserne for støtte til køb af bil. Og hvis man oplever det, er det vigtigt at man beder sagsbehandleren skelne mellem en afklarende vejledning og en ansøgning.

I det hele taget er det meget vigtigt, at man ved henvendelse til kommunen er tydelig på om der er tale om en forespørgsel eller en egentlig ansøgning.

Hvis man får en mundtlig afgørelse f.eks. om at man ikke opfylder kriterierne for at være i personkredsen/målgruppen eller at ens kørselsbehov kan dækkes ved andre ordninger, er det meget vigtigt, at man beder om at få afgørelsen på skrift med begrundelse og klagevejledning.

Ansøgningsprocessen

I forhold til selve sagsbehandlingen er det for det første meget vigtigt at sørge for grundigt at få beskrevet den eller de funktionsnedsættelser, som betyder, at man oplever udfordringer med at færdes.

Det er afgørende om der er tale om et omfang, hvor man ikke eller kun med betydelig vanskelighed kan fungere i den daglige tilværelse uden brug af bil. I den forbindelse er ansøgerens evne til at færdes, herunder gangdistance, men også anden form for nedsat mobilitet – og om der foreligger et særligt skånebehov – vigtige elementer.

Det er kommunens opgave at indhente de oplysninger, der er nødvendige for at oplyse sagen tilstrækkeligt til, at de kan træffe en afgørelse. Det kan f.eks. være lægeerklæringer og lignende, men det er vigtigt at man som ansøger også medvirker til at få oplyst sagen. Det kan f.eks. være at man lader sig undersøge af en læge eller speciallæge. Og man har som borger også altid selv mulighed for at komme med de oplysninger, som man finder relevante.

I forhold til krav om oplysning af sagen ved afklaring af personkreds er det understreget i lovgivningen, at der kun er krav om at sagen oplyses i **nødvendigt omfang**. Det vil med andre ord sige, at sagen kan afgøres på det foreliggende grundlag, hvis det umiddelbart må vurderes ud fra borgerens egne oplysninger, at den pågældende ikke er omfattet af målgruppen.

Hvis dette er tilfældet, vil der ikke være behov for yderligere oplysning af sagen, f.eks. i form af oplysninger om helbredsforhold fra læge, ligesom der heller ikke er behov for at oplyse om kørselsbehov.

Hvis dette ikke er tilfældet, er udgangspunktet at der i sagsbehandlingen skal lægges vægt på de objektive lægelige fund og lægelige udtalelser. Det kan også, afhængigt af det konkrete sygdomsbillede, være nødvendigt at lægge vægt på oplysninger om lidelsens udvikling og forværring inden for en overskuelig tid.

I forhold til oplysning af den helbredsmæssige situation ved ansøgning, som vi får en del spørgsmål om i DUKH, er det beskrevet i vejledningens pkt. 14, at:

”Formålet med den helbredsmæssige beskrivelse er at tilvejebringe så dækkende helbredsmæssige oplysninger, at det er muligt at vurdere, om der er en sådan sammenhæng mellem beskrivelsen af borgerens faktiske funktionsevne og de objektive helbredsmæssige forhold, at det kan forklare det nedsatte funktionsniveau”.

Og i forhold til hvilke oplysninger, der skal indhentes, fremgår det det videre af lovgivningen, at det i nogle tilfælde vil være tilstrækkeligt med f.eks. udskrift af sygehusjournal eller et udskrivningsbrev for at kunne vurdere de objektive helbredsmæssige forhold.

Det kan også være at der foreligger eller bliver indhentet en generel helbredsundersøgelse eller en specifik helbredsattest som kan belyse situation. Omkring indhentelse af f.eks. en speciallægeerklæring er det beskrevet, at det i nogle situationer kan være nødvendigt med sådanne supplerende oplysninger.

Det er dog også understreget, at da indhentelse af en speciallægeerklæring normalt vil forlænge sagsbehandlingstiden og fordyre sagsbehandlingen, bør det alene forbeholdes de situationer, hvor det konkret er velbegrundet. Det kan f.eks. være i sager, hvor der er tvivl om skånebehovets omfang.

Man har i forbindelse med indhentelse af lægelige oplysninger ret til at blive partshørt i de oplysninger, som man som borger ikke er bekendt med – og de oplysninger, der vil blive inddraget og lagt vægt på i forbindelse med en afgørelse.

Spørgsmål – kan kommune kan træffe afgørelse udelukkende på egen faglige vurdering?

Det korte svar er at det er kommunen som afgør om oplysningsgrundlaget er tilstrækkelig belyst før der træffes en afgørelse. Det er som borger muligt, eksempelvis i forbindelse med en partshøring, at gøre kommunen opmærksom på en eventuel uenighed om oplysningsgrundlaget. Det samme gør sig gældende, hvis man får en afgørelse og finder at oplysningsgrundlaget f.eks. omkring den helbredsmæssige situation ikke er tilstrækkelig belyst. Her vil man kunne anføre det som et klagepunkt, som Ankestyrelsen ved eventuel efterfølgende behandling vil skulle behandle

Beskrivelse af kørselsbehovet

Hvis en borger vurderes til at være omfattet af personkredsen for støtte til køb af bil er næste skridt i sagsbehandlingen at afklare om pågældende har et kørselsbehov, der berettiger til støtten.

Det er et krav at borgeren skal have et kørselsbehov af et vist omfang og derfor er det vigtigt at vedkommendes daglige kørselsbehov bliver beskrevet for at kunne indgå i den samlede vurdering.

Det vil som udgangspunkt kræve en grundig beskrivelse af det behov man har for kørsel i sin dagligdag for at synliggøre dette. Der er ikke et formkrav i forbindelse med denne beskrivelse, men for overskuelighedens skyld vil man som ansøger typisk blive bedt om at udfylde en form for "kørselsdagbog" for en periode med oplysninger om kørsel til de forskellige aktiviteter.

Hvis det drejer sig om en ny ansøgning vil DUKH anbefale at have fokus på at beskrive behovet for at have en handicapbil enten med eller uden særlige indretninger med baggrund i sin funktionsnedsættelse og udfordringer med at færdes uden. Det kan være en god ide, at man tager udgangspunkt i spørgsmål som f.eks.:

- Hvilken indvirkning har min funktionsnedsættelse i forhold til at færdes?
- Hvordan er jeg begrænset i at færdes i min dagligdag både i forhold til arbejde, uddannelse og i min dagligdag (det mere trivselsmæssige) ?
- Hvorfor er en handicapbil nødvendig for at jeg kan være/blive på arbejdsmarkedet eller gennemføre min uddannelse?

- Hvordan kan en handicapbil sikre at jeg vil kunne tilrettelægge en så selvstændig og aktiv tilværelse som det er tilfældet for andre uden funktionsnedsættelse på samme alder og i samme livssituation?
- Hvordan er mine muligheder for at bruge offentlige transportmidler og handicapkørselsordninger?
- Er der behov for særlige indretninger og i givet fald hvilke?

Det er vigtigt at gennemtænke alle situationer – og gerne komme med nogle meget konkrete eksempler fra dagligdagen i forbindelse med deltagelse i job, uddannelse og andre aktiviteter.

Spørgsmål: hvordan starter man bedst og lettest processen ved behov for udskiftning af handicapbil herunder særlig indretning?

Her vil DUKH anbefale at man har fokus på de ovenstående spørgsmål, men også om der er sket ændringer siden sidst som har betydning for sagsbehandlingen.

Man må gerne selv undersøge forskellige ting i forhold til at belyse ens behov for f.eks. særlig indretning. Dog skal man være opmærksom på det almindelige princip i den sociale lovgivning om, at en ansøgning skal indgives inden man pådrager sig en eventuel udgift. Jeg vil derfor anbefale at man altid starter med at kontakte kommunen med henblik på dialog.

Inddragelse i egen sag

Som ansøger er man inddraget i sagen fra ansøgningens start f.eks. i forbindelse med gangtest og beskrivelse af sit kørselsbehov. Det samme gør sig gældende, når der skal foretages en vurdering af eventuelt behov for særlig indretning.

Det er dog i den sammenhæng vigtigt at være opmærksom på, at udgangspunktet er, at der ydes hjælp til anskaffelse af det bedst egnede og billigste hjælpemiddel. Hvad der så er det bedst egnede og billigste hjælpemiddel er der ikke altid fuld enighed om.

Manglende inddragelse – hvad gør man?

Hvis man oplever ikke at blive inddraget, er det meget vigtigt, at man tydeligt gør opmærksom på det til kommunen. Nogle borgere ønsker f.eks. at der bliver indhentet nye eller flere lægelige oplysninger til at belyse den aktuelle situation og behovet, hvor kommunen måske finder, at sagen er tilstrækkelig oplyst.

Her er det vigtigt at være opmærksom på, at det er kommunen som efter undersøgelsesprincippet har ansvaret for sagen er tilstrækkelig oplyst – og træffer afgørelse om hvilke oplysninger, der skal indhentes. Men som borger har man altid mulighed for at enten selv at indsende supplerende oplysninger eller gøre kommunen opmærksom på, at man finder, at kommunen ved ikke at indhente nye oplysninger og f.eks. bruge gamle oplysninger ikke har undersøgt sagen tilstrækkelig. Og her vil jeg anbefale, at man sørger for at gøre det skriftligt.

DUKH får også af og til spørgsmål der udspringer af, at borgeren oplever at sagen er afgjort på forhånd med et hurtigt mundtligt nej til bevilling ved henvendelse. Her er det vigtigt at være opmærksom på, at man har ret til at få en afgørelse på skrift med en begrundelse og en klagevejledning.

Man har ret til at være inddraget i hele sagsbehandlingsprocessen. Hvis kommunen f.eks. indhenter lægelige oplysninger, som bliver en del af grundlaget for deres afgørelse – og man som borger ikke er bekendt med – skal kommunen lave det, der hedder en partshøring. Det betyder at kommunen skal informere om disse oplysninger og give borgeren mulighed for at udtale sig om oplysningerne indenfor en angivet frist og inden der træffes en afgørelse.

Når kommunen har truffet en afgørelse om handicapbil skal den sendes skriftligt til borgeren, og der skal ved helt eller delvist afslag gøres opmærksom på muligheden for at klage over afgørelsen. Det vil sige man har mulighed for at kommentere på kommunens afgørelse, de oplysninger, der er inddraget, og de vurderinger der er foretaget, som har ledt til et afslag. Kommunen skal give en klagevejledning sammen med afgørelsen, som tydeligt fortæller borgeren hvordan man klager, hvem klagen skal sendes til og hvilken klagefrist man har som borger. Der vil typisk være tale om 4 uger fra man har modtaget afgørelsen.

Klageret

Det at have mulighed for at klage over en afgørelse er en del af retssikkerheden. Hvis der er tale om et helt eller delvist afslag på et ansøgt hjælpemiddel eller forbrugsgode har man mulighed for at klage.

Det vil sige at hvis man får et helt eller delvist afslag på det man har ansøgt om, kan man indenfor klagefristen, gøre kommunen opmærksom på at man ønsker at klage.

Det vil typisk sige, at man indsender sin klage med konkrete og uddybende klagepunkter til kommunen. Kommunen skal så genvurdere deres afgørelse og træffer herefter en ny beslutning. Hvis kommunen fastholder afgørelsen efter genvurderingen, skal de sende den direkte til Ankestyrelsen, som skal tage stilling til om afgørelsen er korrekt.

Man har dermed som borger mulighed for at få prøvet afgørelsen i Ankestyrelsen.

Opmærksomhedspunkter ved en klage

Der er ikke noget formkrav til en klage. Det betyder at kommunen ikke kan kræve, at man klager på en bestemt måde. Men vi anbefaler altid, at man klager skriftligt. Det er også en god ide at bede om en bekræftelse på at klagen er modtaget.

Og så er det vigtigt nøje at overveje, hvad man konkret ønsker at klage over. Hvis man er i tvivl om, hvilke oplysninger der ligger til grund for afgørelsen kan man bede om aktindsigt, så man får overblikket.

I selve klagen kan man f.eks. kommentere på:

- Hvis der mangler væsentlige oplysninger omkring ens situation som man mener er vigtige men ikke fremgår af afgørelsen
- Hvis der er forkerte oplysninger, som man ønsker at kommentere på

Man kan også kommentere på den måde kommunen har anvendt oplysningerne på – f.eks. den måde det er vinklet og vurderet på i forhold til det resultat kommunen er kommet frem til.

Det er vigtigt, at man i sin klage kort og præcist beskriver det man er uenig i – og årsagen til at man er uenig i det.

Det er muligt at finde gode råd om klage og inspiration til at opbygge sin klage på DUKH's hjemmeside. Hvis man har brug for konkret rådgivning og måske støtte til at formulere sin klage er man meget velkommen til at kontakte DUKH.

I det øjeblik kommunen har genvurderet en sag, hvor de fastholder afgørelsen, vil man få en skriftlig meddelelse om det. Kommunen skal herefter sende sagen i Ankestyrelsen til videre behandling.

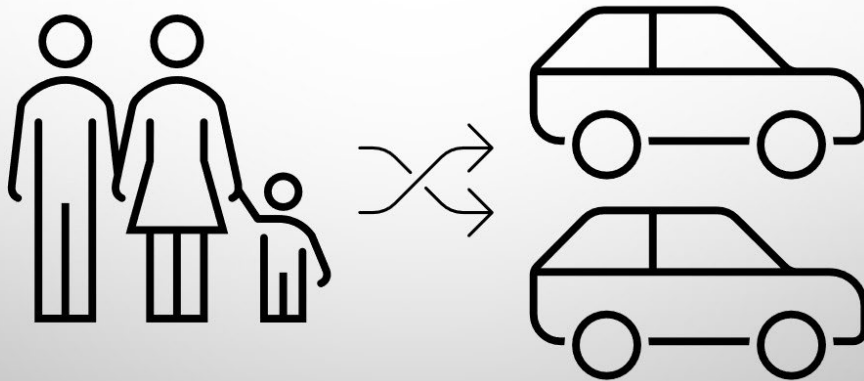
Man har som borger mulighed for at indsende nye og relevante oplysninger til Ankestyrelsen, mens de behandler sagen. Det fremgår af Ankestyrelsens hjemmeside, at man selv kan sende nye oplysninger, som man mener har betydning. Så vurderer Ankestyrelsen om de har betydning for sagen.

Man skal være opmærksom på at Ankestyrelsen i forbindelse med sin behandling kan træffe en afgørelse der er såvel til gunst som ugunst for borgeren. Det vil sige at Ankestyrelsen f.eks. ved klage over afslag på særlig indretning vil kunne tage stilling til andre aspekter af en afgørelse herunder selve bevillingsgrundlaget.

Ankestyrelsen vil f.eks. også kunne hjemvise sagen til fornyet behandling i kommunen. Det kan Ankestyrelsen gøre i de tilfælde, hvor de ikke kan afgøre, om man som borger kan få medhold i sin klage eller kommunens afgørelse bliver stadfæstet f.eks. hvis Ankestyrelsen mangler tilstrækkeligt med oplysninger til at kunne træffe en afgørelse. En hjemvisning vil betyde forlænget tid før der kan træffes en endelig afgørelse på ens ansøgning om handicapbil. Vær opmærksom på, at hvis man er i tvivl om, hvilke oplysninger kommunen har sendt til Ankestyrelsen, kan man bede om aktindsigt i sin sag i Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen er den øverste administrative klageinstans og deres afgørelse kan dermed ikke påklages til en anden administrativ myndighed.

Spørgsmål – krav om barnets inddragelse i bilsager

Reglerne om inddragelse af et barn eller en ung efter barnets lov finder også anvendelse på bilområdet. Barnets lov § 90 giver mulighed for at kommunen kan give støtte til børn med funktionsnedsættelser efter nogle af servicelovens regler for voksne. Det gælder for eksempel i bilsager.

Det betyder at afgørelser vedrørende børn om de typer af hjælp, der er nævnt i § 90 såsom bilsager skal træffes efter barnets lov og at procesreglerne i barnets lov skal overholdes, fx at barnets perspektiv skal inddrages i sagen.

Konkret betyder det, at barnets egne forslag og ønsker skal indgå i kommunens beslutninger. Det betyder ikke at det er barnet, der bestemmer. Det er de voksne omkring barnet, der har ansvaret for hjælpen til barnet og for at sikre barnets bedste. Det må ikke overlades til barnets ansvar at få den hjælp og støtte, som barnet har brug for.

Jura og henvisninger

[Servicelovens § 114](#)

[Bekendtgørelse om støtte til køb af bil efter lov om social service](#) – den omtales i webinarret som bekendtgørelsen.

[Vejledning om støtte til køb af bil og individuel befordring](#)

Ankestyrelsens principmeddelelser:

- [C-61-05](#) om bedømmelsesgrundlag - ledighedsydelse - visiteret - fleksjob - bil
- [C-32-02](#) om erhvervmæssigt grundlag - trivselsmæssigt grundlag - lønmodtager - skiftende arbejdssteder - arbejdets karakter - bedømmelsesgrundlag - lårbensamputation - ensidig benlidelse - skånehensyn - bil - hjælpemidler
- [C-8-05](#) om andre kørselsordninger - kørselsbehov - afgiftsfritagelse - bil – hjælpemidler
- [157-11](#) om støtte til køb af bil - funktionsnedsættelse - svær lammelse - kørselsbehov - andre ordninger – handicaptransport
- [98-10](#) om bilstøtte - kørselsbehov - gangdistance - benamputation - andre kørselsordninger
- [59-10](#) om bilstøtte – lungelidelse – gangdistance – funktionsniveau – kørselsbehov – andre kørselsordninger
- [52-14](#) om bilstøtte - nedsat funktionsevne - skånebehov - kørselsbehov - trivselsmæssigt grundlag - erhvervmæssigt grundlag
- [46-16](#) om bilstøtte - erhvervmæssigt grundlag - nedsat funktionsevne - særlige hensyn - udtrætning
- [C-2-07](#) om støtte til bil - særlig indretning - køreundervisning - selvhjulpenhed
- [34-13](#) om hjælpemidler - bil - leasing - afgiftsfritagelse
- [C-47-02](#) om hjælpemiddel – børn – bil – fysisk formåen – grænseoverskridende aktiv adfærd – psykisk lidelse
- [C-33-08](#) om bilstøtte - oplysningsgrundlag - trivselsbil - skånebehov - gangdistance
- [C-1-07](#) om støtte til bil - særlig indretning - klimaanlæg - temperatursvingninger - cerebral parese - korset
- [C-37-00](#) om tidligere bevilget bilstøtte – frakendelse – bil - hjælpemidler